

Роздуми про книгу Ф. Ніцше «Антихристиянин»

Юлія САМОХВАЛОВА, здобувач освіти

*Науковий керівник – Світлана ШИРОКА, канд. філос. наук, доц.
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Спорідним для філософії і релігії є те, що вони постають різновидами світогляду, формами суспільної свідомості які надають людині найважливіші життєві орієнтири. Вони претендують на роль життєвого наставника, проте релігія базується на вірі, на безумовному сприйнятті догм (віровчень) у якості істинних, у той час як філософія, базуючись на дискурсивному усвідомленому мисленні, намагається усе розглядати критично та доводити те, що розглядається, до рівня розуміння.

В книзі «Антихристиянин» критично розглянуто засади негативного ставлення Фрідріха Ніцше до християнського віросповідання.

Я завжди дотримувалася тієї думки, що знайомство з творами філософів слід починати з їх біографії. Біографія Ніцше представляє особливий інтерес, оскільки, ознайомившись з нею, читач набагато ясніше розуміє його афоризми і причини волюнтаризму, волі до влади. Життя Ніцше не можна назвати простим, адже, він володів далеко не добрим здоров'ям, що можливо послужило однією з причин такої суперечливості та агресивності у творчості.

Дуже вражає початок твору «Антихристиянин», що попереджає нас про те, що: «Ця книга призначена небагатьом. Можливо, ніхто з цих небагатьох ще й не існує». Не можу не погодитися з автором, бо впевнена, що багато людей назвуть роботу жорсткою по відношенню до релігії християнства. Щодо себе можу сказати, що в цілому ідея книги не викликає у мене морального відторгнення, з багатьма думками, висловленими в ній, я згодна.

Насамперед, філософ висловлює своє розуміння таких важливих питань і дає на них відповідь: «Що добре? – Все, що підвищує в людині почуття влади, волю до влади, саму владу. Що погано? – Все, що відбувається від слабості. Що є щастя? Почуття зростаючої влади, почуття протидії, що перемагається».

На думку Ф. Ніцше християнство повинне бути засуджене за заперечення цінності «гордості, пафосу, відстані, великої відповідальності, інстинктів війни і завоювання, обоження пристрасті, помсти, гніву, чуттєвості, ризику і знання». Ніцше стверджує, що всі ці речі хороші, але християнство оголошує їх поганими, негативними. Негативне ставлення до християнства він висловлює так: «Чому ми боремося з християнством? Тому, що воно прагне зруйнувати сильних, розбити їх дух, використати хвилини стомленості та слабкості, перетворити їх горду впевненість в неспокій та тривогу; тому, що воно знає як отруювати благородні інстинкти і заражати їх хворобою, доки їх сила, їх воля до влади не обернеться проти них, доти, доки сильні не загинуть внаслідок надмірної самозневаги і принесення себе в жертву...». Надлюдина, за Ніцше, повністю позбавлена співчуття, безжалісна, хитра, зла, занята лише власною владою.

Можливо, розповідь ведеться дійсно надто жорстоким для широкої аудиторії, але завжди існували люди, здатні з чистим розумом і без забобонів сприймати цю жорстокість і чесність. Ніцше запевняє нас, що християнство по суті є релігією, яка має бути викорінена у всьому світі. Він пише, що «... шкідливіше за всякого пороку є християнство, що несе в собі співчуття до всіх невдах і слабких». Так, і на мою думку, багато в чому християнство, з усіма його поняттями про гріх, необхідність ідолопоклоніння та сліпу віру, в наш час не цікаве для молоді у їх життєвих орієнтирах.

Ніцше в «Антихристиянині» виступив насамперед проти будь-яких обмежень людини, звільняє людину від нежиттєвих догм та забобонів, закликає її покладатися на власну волю, бути непохитною у виконанні життєвої мети.

Читати чи не читати? Безперечно, вибір кожного. Не порекомендувала б «Антихристиянина» дуже вразливим людям, особливо тим, хто бездоганно сповідує християнство, оскільки нічого, крім огиди, ця книга у них не викличе. Якщо ви можете назвати себе людиною, відкритою до нового, здатною бути, за словами самого Ніцше «чесною в інтелектуальних речах аж до жорстокості» – читайте!